

ZORNICA

Číslo 3.

Marec 2013

Ročník III./2013

1150. VÝROČIE PRÍCHODU
SVÄTÝCH CYRILA A METODA

*"Ako ani Syn človeka
neprišiel dať sa obsluhovať,
ale slúžiť a položiť svoj život
ako výkupné za mnohých."*

Mt 20, 17-28

SLOVO NA ÚVOD

Milovaní bratia a sestry!

Máme za sebou tri týždne veľkého pôstu, ktorým sa pripravujeme na najväčšiu udalosť v živote človeka - PASCHU. Krížupoklonnou nedelou sme pozvaní, aby sme vstúpili do adorácie tajomstva Kristovho kríža a našli v ňom prameň, ktorý dáva život tým, ktorí boli usmrtení hriechom.

Následky hriechov cítime vo svojom každodennom živote. Ide o množstvo našich trápení, chorôb, bolestí, neúspechov, sklamaní, vnútorných zranení a stretnutí so smrťou, ktoré sa stávajú krížom nášho života. Moderný človek síce hľadá východisko z tohto stavu a zároveň sa snaží byť pánom svojho šťastia, ale zabúda pritom na jednu dôležitú skutočnosť. Že nebol stvorený sám pre seba, ale bol stvorený, aby žil v spoločenstve s Bohom.

**Gréckokatolícka cirkev
Farnosť Zosnutia
Presvätej Bohorodičky**

**Nám. P. P. Gojdiča č. 327
093 03 Vranov n. T.**

IČO: 31952810 DIČ: 2021362387

Telefón:

057 / 44 62 966 - pevná linka

0917 / 112 737 - Orange

0910 / 314 342 - Telekom

E-mail:

gavala.peter@gmail.com

lukas.soltys1@gmail.com

vranov.cemerne@grkatpo.sk

casopis.cemerne@gmail.com

Web: www.grkatvt.sk

www.zborppgojdica.sk

Za vydanie zodpovedá:

Mgr. Peter Gaval'a

Zostavili: Ing. Mária Kaščáková

Prispievatelia:

o. Mgr. Lukáš Šoltýs

Mgr. Monika Fejková

Dominika Šimková

**Vyhradzujeme si právo výberu
a úpravy článkov.**

Podporiť našu farnosť môžete
darom na bankový účet číslo
1822643632/0200 alebo
priamo našej pokladničke
p. Anne Staškovej.

Vydané dňa: 28.02.2013

Počet výtlačkov: 250 ks

**Pre vnútornú potrebu farnosti.
Uzávierka je 25. dňa v mesiaci.**

Jedine toto základné povolanie, môže človeka priviesť k pozemskému blahu, ako aj k večnému šťastiu.

Preto sa Boh stáva človekom, aby nás uistil o láske a náklonnosti, ktorú k nám prechováva. Ide až tak ďaleko, že podstupuje bolesť a smrť na kríži cez ktorú chce ľudstvo znovu vtiahnuť do svojej Lásky. Potom, Kristovo zmŕtvychvstanie nebude je len prázdny sviatok a príležitosťou sa dobre najesť ale bude jasným znakom víťazstva a svedectvom, že Boh nás miluje a odpúšťa nám. Preto vstúpme do pravdy o sebe, uznajme svoje hriechy a prijmime slová odpustenia, ktoré Ježiš adresuje každému z nás.

Prajem všetkým, aby nás tieto dni veľkého pôstu posvätili a priviedli nás k radostnému prežívaniu svojej viery založenej na každodennom stretnutí so zmŕtvychvstalým Kristom.

o. Peter

*„A my, čo sme uverili, spoznali sme lásku,
akú má Boh k nám.“ (1Jn 4,16)*

2. NOVINKY A AKTUALITY

- **25.03.** – Prikázaný sviatok - Zvestovanie našej Presvätej Vládkyni, Bohorodičke Márii, vždy Panne
- **29.03.** - Prikázaný sviatok - Svätý a Veľký piatok
- **30.03.** – Veľká sobota
- **31.03.** – Veľkonočná nedeľa

3. SPRÁVY

- **V nedeľu 13. januára 2013** nečakane navštívil našu farnosť rehoľný kňaz z michalovského kláštora **o. Štefan Ištvanik CSsR**. V kázni počas svätej liturgii povzbudil veriacich k dobrej modlitbe posvätného ruženca. Ruženec sa môžeme modliť každý sám, ale kazateľ odporúčal, aby sa ju modlili spoločne manželia, či celá rodina – rodičia spolu s deťmi. Na záver povzbudil prítomných k členstvu v Arcibratstve svätého ruženca.
- **V sobotu 2. februára 2013** sa po sv. liturgii konalo **fašiangové stretnutie** veriacich našej farnosti v novej spoločenskej miestnosti za farou. Mohli sme ochutnať zabíjačkové špeciality a pre zábavu nám hrala ľudová hudba. Ďakujeme všetkým, ktorí sa tejto akcie zúčastnili, a tým ktorí všetko zorganizovali a prichystali.

- **Od piatku 15. februára 2013 do nedele 17. februára 2013** sa konalo v našej farnosti **TRIDUUM ku cti blahoslaveného Dominika Metodika Trčku**. Duchovná obnova, ktorú viedol o. Atanáz Daniel Mandzák CSsR, bola spojená s uctievaním relikvií blaženého D. M. Trčku. Prostredníctvom blaženého sme prosili o vyslyšanie našich úmyslov, čítali sa prosby a poďakovania veriacich, posvätili sa ikony a prijali sme požehnanie relikviou.

www.redemptoristi.nfo.sk

- **V nedeľu 17. februára 2013** navštívil redemptorista o. Atanáz Mandzák aj náš chrám vo Vechci. V homílii nám priblížil život o. Dominika Metoda Trčku. Po svätej liturgii udelil prítomným požehnanie s relikviou o. Dominika. V závere si všetci veriaci uctili ikonu s relikviou. Už teraz sa tešíme na duchovnú obnovu, ktorá by sa vo Vechci mala konať v októbri tohto roku.

- V utorok 19. februára 2013 sa konal **ping-pongový turnaj** detí, mládeže a dospelých v novej spoločenskej miestnosti za farou. Ďakujeme všetkým, ktorí prišli.

- Vo štvrtok 21. februára 2013 si chlapci a dievčatá mohli vyskúšať **streľbu zo vzduchovky**.

- V stredu 27. februára 2013 sa na Námestí sv. Petra v Ríme konala **posledná generálna audiencia pápeža Benedikta XVI.**

- **Vo štvrtok 28. februára 2013 sa pápež Benedikt XVI. slobodne vzdal svojho úradu** rímskeho biskupa a nástupcu sv. Petra. Po rozlúčke s kardinálmi odišiel z Vatikánu do Castelgandolfa. Osemdesiatpäťročný Benedikt XVI. uviedol, že cíti ťarchu staroby a že mu na riadne vykonanie úradu nezostávajú sily.

Svätí Cyril a Metod

Boh je mocný a slávny.

On vie všetko, a nemá rád ak ľudia žijú v klamstve.

*Jeho plán je vždy obdivuhodný a správny,
videl, že slovanský národ sa utápa v pohanstve.*

Poveril dvoch spravodlivých mužov.

Boli to apoštoli Bohu oddaní a plní vzdelania.

*Vedeli, že to čo od nich Boh chce nebude ľahkou
službou,*

ale aj tak sa rozhodli splniť Jeho želania.

*Na Veľkú Moravu Svätí Cyril a Metod zavítali,
pripravení novú vieru naším predkom dať.*

Slovania ich s radosťou privítali

*a apoštoli neváhali a začali im Božie Slovo
prekladať.*

Títo dvaja Svätí muži nás aj písať a čítať naučili.

Spravili pre nás nenahraditeľnú službu.

Ach Bože vďaka, že si ich poslal a

že nám tak láskavo poslúžili

a naplnili tvoju túžbu.

Dominika Šimková

4. PRÍSPEVKY

KONKLÁVE

Drahí bratia a sestry,

ako viete, rozhodol som sa vzdať sa služby, ktorú mi Pán zveril 19. apríla 2005. Urobil som tak v plnej slobode pre dobro Cirkvi, po tom, ako som sa dlho modlil a uvažoval vo svedomí pred Bohom, vedomý si vážnosti tohto aktu, ale tiež vedomý si toho, že nemám viac síl na vykonávanie Petrovej služby s takou silou, akú si vyžaduje. Istota, že Cirkev patrí Kristovi a jeho vedenie a starostlivosť jej nikdy nebude chýbať je pre mňa svetlom a povzbudením. **Ďakujem všetkým za lásku a modlitby, ktorými ste ma sprevádzali.** Ďakujem vám!," A naďalej sa za mňa modlite, ako aj za Cirkev, za budúceho pápeža. Pán nás povedie!"

Týmito slovami Benedikt XVI. sa 11.2.2013, počas verejného konzistória konaného vo Vatikáne, vzdal svojho úradu Náместníka sv. Petra. Vo štvrtok 28. februára 2013 o 20:00 h sa stane Petrov stolec - Sede vacante.

Istotne mnohým z nás prebehla otázka čo bude ďalej. Akým smerom sa bude uberať Cirkev, kto bude ďalším pápežom, alebo ako sa bude voliť nový pápež. Aké postavenie a oslovenie bude patriť odchádzajúcemu pápežovi. Aké bude nosiť oblečenie a podobné otázky trápia mnohých ľudí. V tomto príspevku sa pokúsím dať základné odpovede na položené otázky.

Čo znamená Konkláve

(z lat. clavis, t. j. kľúč, uzamknuteľná miestnosť) je v užšom zmysle označenie (prísne uzavretých) priestorov pre voľbu pápeža, v širšom zmysle

celého postupu pápežskej voľby ako aj zhromaždenia kardinálov oprávnených na túto voľbu. Názov uzamknuteľná miestnosť) označuje skutočnosť, že kardináli sú počas ceremónie zamknutí.

Voliči rímskeho pápeža

Právo voliť rímskeho pápeža prislúcha jedine a výlučne kardinálom Svätej rímskej cirkvi s výnimkou tých, ktorí pred dňom smrti pápeža alebo pred dňom uprázdnenia Apoštolského stolca už dovŕšili 80. rok života. Najvyšší počet kardinálov oprávnených voliť nesmie byť vyšší ako 120. Bezpodmienečne sa vylučuje aktívne volebné právo iného cirkevného hodnostára alebo angažovanie sa svetskej moci, a to akejkol'vek hodnosti a hierarchie.

Informácie o zachovaní tajomstva o priebehu voľby pápeža

Celá časť mesta Vatikánu, v rámci ktorej sa v presne určených priestoroch koná voľba pápeža, musí byť vopred pripravená a uzatvorená pre verejnosť. Konkrétne ide o budovu, kde sú ubytovaní kardináli, čiže *Domus Sanctae Marthae *(*Dom sv. Marty*) a volebnú miestnosť, čiže Sixtínsku kaplnku. Ďalej sa tým myslia aj priestory určené na liturgické slávenia. Všade sa musí zaručiť zachovanie tajomstva o priebehu voľby pápeža.

O zachovanie tajomstva o celom priebehu voľby sa majú postarať kardinál komorník a traja kardináli asistenti za pomoci dvoch technikov. Ponajprv sa presvedčia o zaručení zachovania tajomstva vo volebnej miestnosti. Kaplnku musia preskúmať, či v nej náhodou nie sú nainštalované zvukové alebo audiovizuálne médiá. Rovnakým spôsobom preskúmajú aj ostatné menované priestory. Prečo musí byť zachovaná taká diskretnosť? Je to najmä kvôli ochrane kardinálov. Predovšetkým musí byť zaručené, aby mohli voliť slobodne a neboli závislí od iného úsudku, alebo aby sa nebáli prípadných vyhrážok. Kardináli majú preto zakázané brať do priestorov, kde sa uskutočňuje voľba, aj akékoľvek technické prístroje prostredníctvom, ktorých by sa dala voľba pápeža zaznamenávať.

Základné informácie o spôsobe hlasovania počas konkláve

Kardináli volíči pred začiatkom každého hlasovania počúvajú Božie slovo a predkladajú spoločné prosby Pánovi podľa textov vopred predpísaných na túto príležitosť. Po zložení prísahy posledného kardinála, ktorý je oprávnený voliť, prikáže pápežský majster-ceremoniár **extra omnes**, aby všetci tí, ktorí nepatria do konkláve, opustili Sixtínsku kaplnku.

Prvá fáza oficiálneho hlasovania spočíva v príprave volebných lístkov. Pripravené hlasovacie lístky rozďajú ceremoniári. Každému voličovi dajú dva až tri lístky (pre prípadnú zmenu mena kandidáta, alebo keby sa pomýlil pri písaní). Hneď po rozdaní hlasovacích lístkov, skôr ako prvý kardinál napíše

meno svojho kandidáta, musia volebnú miestnosť opustiť sekretár kolégia, majster pápežských liturgických slávení spolu s ostatnými ceremoniármi.

Druhou fázou voľby je vhadenie lístkov do urny, ich zamiešanie a verejné spočítanie. Každý kardinál volič, potom čo napísal meno svojho kandidáta na volebný lístok a dvakrát lístok zložil, prichádza pred oltár v Sixtínskej kaplnke, pričom lístok nesie vo zdvihnutej ruke, a zvýšeným hlasom hovorí: **"Volám za svedka Krista, ktorý bude mojím sudcom, že som zvolil toho, o ktorom si myslím, že by mal byť zvolený podľa Božej vôle."** Potom položí hlasovací lístok na tanier a ním ho hodí do kalicha - urny. Nato sa ukloní smerom k oltáru a vráti sa späť na svoje miesto. Takýmto spôsobom odovzdá hlasovací lístok každý kardinál volič, okrem dvoch výnimiek. Prvá sa vzťahuje na voličov, ktorí sú prítomní v kaplnke, ale zo zdravotných dôvodov nemôžu pristúpiť osobne k oltáru, a druhý prípad sa týka chorých kardinálov voličov, ktorí prišli na konkláve, ale ostali vo svojich izbách. Keď odovzdajú hlas všetci voliči, ujmú sa svojej úlohy vybraní pomocníci pri voľbe. Prvý pomocník zoberie urnu s lístkami a pred očami všetkých ju niekoľkokrát potrasie, aby sa lístky premiešali. Tretí pomocník pri voľbe začne sčítavať hlasovacie lístky tak, že ich vyberá z urny a ukladá ich do inej nádoby. Keby počet odovzdaných lístkov nesúhlasil s počtom kardinálov voličov, treba ich spáliť a ihneď sa začne nové volebné kolo. Ak počet súhlasí, nasleduje verejné čítanie mien uvedených na lístku.

Prvý pomocník pri voľbe rozvinie hlasovací lístok, pozrie si napísané meno a podá ho druhému pomocníkovi, ktorý si tiež prečíta meno, a podá ho poslednému. Ten nahlas a zrozumiteľne prečíta meno, aby si mohli všetci poznačiť meno kandidáta do listiny, ktorá je na to pripravená. Po prečítaní hlasovacieho lístka posledný z pomocníkov pri voľbe lístok prederaví ihlou na mieste, kde je slovo *Eligo*, a navlečie ho na šnúрку. Po prečítaní všetkých mien a navlečení všetkých lístkov sa konce šnúřky zviažu a zviazané lístky sa položia na okraj stola.

Poslednou fázou v celom hlasovaní je vyhodnotenie počtu hlasov, ich kontrola a spálenie hlasovacích lístkov. Pomocníci pri voľbe spočítajú hlasy pre jednotlivých kandidátov a zistia, či niekto dostal **dve tretiny hlasov všetkých voličov**. Hneď nastupuje úloha skrutátorov, ktorí urobia revíziu a potrebnú kontrolu, aby potvrdili úspešnosť či prípadnú neúspešnosť voľby. Celé toto volebné kolo sa v prípade nezvolenia pápeža uzavrie krátkym poďakovaním a jednou z mariánskych antifón podľa predpísanej formuly. Skôr, ako kardináli voliči opustia po modlitbách Sixtínsku kaplnku, musia sa spáliť hlasovacie lístky v peci, ktorá je na to pripravená. Skrutátorom pri pálení lístkov pomáha sekretár kolégia a ceremoniári, ktorých zavolal posledný kardinál diakon ešte pred modlitbami na záver skrutínia. Ukončenie volebného kola oznamuje ľudom prítomným na Námestí svätého Petra dym, ktorý stúpa z komína nad Sixtínskou kaplnkou. Kardináli, ktorí

opúšťajú volebnú miestnosť, majú za povinnosť kvôli zachovaniu tajomstva odovzdať všetky druhy poznámok o výsledku volebného kola, aby ich kardinál komorník spálil spolu s hlasovacími lístkami. Ten vyhotoví správu o výsledku hlasovania a tá sa uschová v archíve.

Základné informácie o Sixtínskej kaplnke, kde bude konkláve

Kardináli sa zídu na konkláve v Sixtínskej kaplnke, aby pri Michelangelovom Poslednom súde zvolili nového pápeža. Pravdepodobne od roku 1559 – je Sixtínska kaplnka so svetoznámymi renesančnými freskami - dejiskom konkláve. Pápeži sa tu volili najmenej 20-krát. Hoci Ján Pavol II. voľbu pápeža podstatne zmenil, dôrazne potvrdil jej miesto v Sixtínskej kaplnke. Jej fascináciu ako miesta tajných hlasovaní sám raz dojímavovo opísal v jednej svojej básni.

Kaplnku, ktorej rozmery 41 x 13 x 21 metrov údajne zodpovedajú Šalamúnovmu chrámu, dal zriadiť ako svoju palácovú kaplnku pápež Sixtus IV. – pápežskú kaplnku ako „novú Šalamúnovu halu“. V roku 1482 tým poveril niekoľkých najlepších umelcov svojej doby. Za sedem mesiacov Botticelli, Perugino, Rosselli a Ghirlandaio stvárnil na ľavej bočnej stene život Mojžiša a na pravej strane to doplnili životom Ježiša. O generáciu neskôr vytvorili Michelangelo v rokoch 1508 - 1512 stropnú fresku histórie stvorenia. A v rokoch 1534-41 na čelnej stene Posledný súd, na čo musel zničiť tri staršie fresky.

V Sixtínskej kaplnke sú pre účastníkov konkláve postavené tróny - kreslá potiahnuté červeným zamatom. Pred každým z nich je malý stolík prikrytý fialovým súknom. Nad kreslami sú fialové baldachýny, ktoré sa po zvolení pápeža spustia, nespustí sa len baldachýn nad kreslom zvoleného. Pred oltárom stojí stôl so zelenou prikrývkou a na ňom zlatá čaša, ktorá slúži ako volebná urna. Tu je aj železná piecka na spaľovanie hlasovacích lístkov.

Každý deň sú dve kolá hlasovania - ráno a večer. Po každom hlasovaní sa hlasovacie lístky spaľujú v prítomnosti kardinálov. Ak nikto z kandidátov nezískal potrebnú väčšinu, tak sa k horiacim hlasovacím lístkom pridá mokrá slama a kúdel', takže z komína na streche vychádza čierny dym - signál pre zhromaždených na námestí sv. Petra, že pápež ešte nebol zvolený. Ak sa voľby skončili zvolením pápeža, tak sa hlasovacie lístky spaľujú so suchou slamou uloženou v špeciálnych nádobách. Vtedy sa z komína valí biely dym, ktorý oznamuje, že kardináli sa dohodli a zakrátko bude oznámené, kto je nová hlava katolíckej cirkvi.

Prijatie voľby a začiatok úradovania nového pápeža

Kardinál-dekan alebo hierarchicky najvyššie postavený a najstarší kardinál v mene celého kolégia voličov sa opýta zvoleného, či prijíma voľbu nasledujúcimi slovami: Prijímaš kanonickú voľbu za pápeža? Ihneď ako dostane súhlas, spýta sa ho: Ako sa chceš menovať? Nato vyhotoví pápežský

majster-ceremoniár, ktorý pôsobí ako notár, a dvaja ceremoniári, ktorých v tomto momente zavolajú ako svedkov, dokument o akceptovaní voľby zo strany nového pápeža a o mene, ktoré prijal. Zvolený pápež sa po prijatí voľby ihneď stáva biskupom rímskej cirkvi, pravým pápežom a hlavou kolégia biskupov; okamžite dostáva plnú a najvyššiu moc nad univerzálnou cirkvou a môže ju neodkladne vykonávať.

„Habemus Papam“

Potom všetci kardináli spolu s pápežom vyjdú na balkón baziliky sv. Petra, kardinál-dekan oznámi meno nového pápeža: „*Annuntio vobis gaudium magnum – habemus Papam!*“ („Oznamujem vám veľkú radosť - máme pápeža (XY)!“) - a predstaví ho zhromaždenému zástupu ľudí; za tým pápež udeľuje požehnanie „*Urbi et orbi*“ („Mestu a svetu“).

Kardináli volíči pre konkláve k voľbe Svätého Otca

Počet kardinálov voličov bude 117. Nie je však vylúčené, že niektorí sa ospravedlnia (napr. zo zdravotných dôvodov) a neprídu. Vtedy sa toto číslo zníži. Zoznam kardinálov:

Európa: 61 voličov: Taliansko: 28 ; Francúzsko: 4 ; Španielsko: 5 ; Nemecko: 6 ; Maďarsko: 1 ; Česká republika: 1 ; Litva: 1 ; Poľsko: 4 ; Belgicko: 1 ; Rakúsko: 1 ; Bosna a Hercegovina: 1 ; Holansko: 1 ; Portugalsko: 2 ; Švajčiarsko: 1 ; Chorvátsko: 1 ; Írsko: 1 ; Veľká Británia: 1 ; Slovinsko: 1 ;

Severná Amerika: 14 voličov: USA: 11 ; Kanada: 3

Latinská Amerika: 19 voličov: Brazília: 5 ; Argentína: 2 ; Mexiko 3 ; Honduras 1 ; Ekvádor: 1 ; Peru 1 ; Chile 1 ; Venezuela 1 ; Bolívia 1 ; Kolumbia 1 ; Kuba 1 ; Dominikánska republika 1

Afrika: 11 voličov: Egypt 1 ; Južná Afrika 1 ; Keňa 1 ; Nigéria 2 ; Ghana 1 ; Sudán 1 ; Senegal 1 ; Tanzánia 1 ; Kongo 1 ; Quinea 1

Ázia a Oceánia: 12 voličov: India 5 ; Čína 1 ; Filipíny 1 ; Srí Lanka 1 ; Libanon 1 ; Vietnam 1 ; Austrália 1 ; Indonézia 1

Čo bude s Benediktom XVI.

Svätý Otec ostane aj po 28. februári „Jeho svätosť Benedikt XVI.“ a bude ho možné nazývať „emeritný Svätý Otec alebo emeritný Rímsky pápež“. Benedikt XVI. po odstúpení z úradu bude nosiť jednoduchú bielu reverendu, ale nebude nosiť červené topánky, ale zrejme hnedý pár topánok, ktorý dostal vlni ako dar v mexickom Leone. Benedikt XVI. bude nosiť naďalej

prsteň, nie však „prsteň rybára“, teda pečatný prsteň Svätého Otca - ten bude rozlomený, ako to predpokladá príslušná apoštolská konštitúcia.

Odchádzajúci pápež bude dva mesiace bývať v pápežskom letnom sídle v CastelGandolfo. Potom sa vráti do Vatikánu a bude bývať v klauzúrnom kláštore Mater Ecclesiae, kde sa bude venovať modlitbe a rozjímaniu. Do príprav a priebehu konkláve nebude zasahovať, ani sa ho nezúčastni.

Podľa TK KBS - spracoval o. Peter

Darujte 2% alebo 3%

zo svojich daní zaplatených štátu a nebude Vás to nič stáť, len:

- do 31.3. zadať potrebné údaje do daňového vyhlásenia pre fyzické osoby – podnikateľov (živnostníkov) a právnické osoby,
- do 30.4. vyplniť formulár pre fyzické osoby – zamestnancov - Potvrdenie a Vyhlásenie,
- ak ste dobrovoľníkom (min. 40 hod. ročne) môžete darovať po prvýkrát 3%.

Je potrebné vybrať si jeden subjekt, ktorý chcete podporiť:

1. Združenie šíriace kresťanskú kultúru

Nám. P. P. Gojdiča 327

093 01 Vranov nad Topľou

občianske združenie

IČO: 37880004

2. Rehoľa Najsvätejšieho Vykupiteľa

Kláštorná 1503

093 03 Vranov nad Topľou

účelové zariadenie cirkvi a nábož. spoloč.

IČO: 37789775

3. Gréckokatolícky chrámový zbor bl. P. P. Gojdiča

Nám. bl. P. P. Gojdiča 327

093 03 Vranov nad Topľou

občianske združenie

IČO: 42230853

5.KATECHÉZA

ŠTVRTÉ BOŽIE PRIKÁZANIE

***"Cti svojho otca i svoju matku, aby si dlho žil na zemi,
ktorú ti dá Pán, tvoj Boh!"***

(Ex 20,12)

Štvrtým prikázáním sa začína druhá tabuľa zákona. Toto prikázanie ukazuje poriadok lásky. Boh chcel, aby sme si po ňom ctili svojich rodičov, ktorým vďačíme za život a ktorí nám odovzdali poznanie Boha. Sme preto povinný ctíť a vážiť si všetkých, ktorých Boh pre naše dobro obdaril svojou autoritou.

Toto prikázanie vyjadruje v kladnej forme povinnosti, ktoré treba plniť. Uvádza prikázania, ktoré po ňom nasledujú a ktoré sa týkajú osobitnej úcty k životu, k manželstvu, k pozemským dobrám a k slovu. Je jedným zo základov sociálneho učenia Cirkvi. Štvrté prikázanie sa výslovne obracia na deti v ich vzťahu k otcovi a matke, lebo tento vzťah je najuniverzálnejší. Takisto sa týka príbuzenských vzťahov s ďalšími členmi rodiny. Žiada, aby sme preukazovali úctu, láskavosť a vďačnosť starým rodičom a predkom. Vzťahuje sa napokon na povinnosti žiakov voči učiteľom, zamestnancov voči zamestnávateľom, podriadených voči svojim predstaveným, občanov voči svojej vlasti a voči tým, ktorí ju spravujú a v nej vládnu.

Toto prikázanie zahŕňa a predpokladá aj povinnosti rodičov, poručníkov, vyučujúcich, vedúcich, vysokých štátnych úradníkov, vládnych činiteľov a všetkých, ktorí vykonávajú moc nad inými.

Rodina v Božom pláne

Manželské spoločenstvo je založené na súhlase manželov. Manželstvo je zamerané na dobro manželov a na plodenie a výchovu detí. Kresťanská rodina je "domáca cirkev", je spoločenstvom viery, nádeje a lásky; je obrazom spoločenstva Otca, Syna aj Svätého Ducha. Rodina je prvotná bunka spoločenského života. Autorita, stálosť a životné vzťahy vnútri rodiny tvoria základy slobody, bezpečnosti a bratstva v rámci spoločnosti. Rodina je miestom, kde je možné už od detstva si osvojovať morálne hodnoty, učiť sa vzťahu k Bohu a správne užívať slobodu. Rodina má žiť tak, aby sa jej

členovia naučili starať sa o mladých, starých, o chorých alebo o mentálne, či telesne postihnuté osoby.

Povinnosti detí

Štvrté prikázanie zaväzuje k úcte voči svojim rodičom. Úcta k rodičom spočíva vo:

- a) **VĎAČNOSTI** - za to, že darovaním života, svojou láskou a prácou priviedli svoje deti na svet a umožnili im rásť vo veku, múdrosti a milosti.
- b) **POSLUŠNOSTI** - kým dieťa žije v dome svojich rodičov, má poslúchnuť každú ich žiadosť odôvodnenú vlastným dobrom alebo dobrom vlastnej rodiny. Deti majú poslúchať aj rozumné príkazy svojich vychovávateľov a všetkých, ktorým ich rodičia zverili. Ale ak je dieťa presvedčené, že rodičia mu kážu urobiť, čo je morálne zlé (hriech), nesmie poslúchnuť. Poslušnosť sa neviaže ani na voľbu životného partnera alebo životného povolania. Poslušnosť voči rodičom prestáva osamostatnením sa detí, no úcta zostáva. Štvrté prikázanie pripomína aj dospelým deťom zodpovednosť voči rodičom. Podľa svojich možností im majú poskytovať hmotnú a morálnu pomoc v rokoch staroby, aj v čase choroby.

Povinnosti rodičov

Rodičia majú povinnosť starať sa o výchovu svojich detí. Výchovná úloha rodičov je taká dôležitá, že ak chýba, je ťažké nahradiť ju. Rodina je vhodným miestom na:

- a) **výchovu k čnostiam** - znamená to viesť deti k odriekaniu, zdravému úsudku, sebaovládaniu. Rodičia majú veľkú zodpovednosť za to, aby dávali dobrý príklad svojim deťom.
- b) **výchovu k viere** - už od prvých rokov života majú uvádzať deti do tajomstiev viery. Je poslaním rodičov naučiť svoje deti modliť sa, zúčastňovať sa na eucharistickom spoločenstve.

Rodičia majú právo vybrať pre svoje deti takú školu, ktorá zodpovedá ich vlastnému presvedčeniu. Majú povinnosť podľa možnosti voliť také školy, ktoré budú čo najviac pomáhať v ich úlohe kresťanských vychovávateľov.

Povinnosti občianskych predstaviteľov moci

Štvrté prikázanie nám nariaďuje ctíť si aj tých, ktorým je zverená moc v spoločnosti. Tí, čo ju vykonávajú, majú ju vykonávať v duchu služby. Predstavitelia politickej moci sú povinní rešpektovať základné práva ľudskej osoby. Vykonávanie moci je morálne obmedzené. V prípade, že predstavitelia

svetskej moci ustanovujú zákony, ktoré nie sú v súlade s morálnym zákonom, neviaže nás povinnosť poslušnosti.

Povinnosti občanov

Povinnosťou občanov je prispievať spolu s občianskou mocou k dobru spoločnosti v duchu pravdy, spravodlivosti, solidarity a slobody. Podriadenosť autorite a spoluzodpovednosť za spoločné dobro vyžadujú z morálneho hľadiska platiť dane, uplatňovať volebné právo a brániť krajinu. Bohatšie národy sú povinné, nakoľko je to možné, prijať cudzincov hľadajúcich bezpečie a prostriedky na živobytie, ktoré nemôžu nájsť vo svojej pôvodnej vlasti. Pristáhovalец je povinný rešpektovať hmotné a duchovné dedičstvo krajiny, ktorá ho prijala, poslúchať jej zákony a prispievať na jej náklady.

Každá spoločnosť odvodzuje svoje hodnotiace kritériá a svoje konanie od určitého názoru na človeka a na jeho cieľ. Bez svetla evanjelia o Bohu a človeku sa spoločnosti ľahko stavajú totalitnými.

*„Podľa toho kto aký dar dostal,
slúžte si navzájom ako dobrí správcovia mnohotvárnej Božej milosti.“*

(1Pt 4,10)

(Spracované s použitím Katechizmu Katolíckej cirkvi a Morálnej teológie II. - František Tondra.)

LITURGICKÉ OKIENKO

Posvätenie paschálnych pokrmov

Po paschálnej utierni nasleduje posvätenie paschálnych pokrmov. Tieto pokrmy sú znakom Božej dobroty, Božej štedrosti a tiež zdôraznením toho, že radostná hostina, ktorá bude nasledovať, nie je mimo cirkvi, ale týka sa cirkvi, nebude to nejaká svetská oslava, ale duchovná slávnosť. Táto slávnosť nad slávnosťami je taká veľká, že sa pripravujú osobitné pokrmy. Prečo? Lebo počas pôstu sa nejedlo mäso, vajcia, hrudka a preto sa prinášajú na vzkriesenie tieto jedlá aby presbyter ich posvätil. Ani chlieb sa neje obyčajný, ale pripravuje sa svetlý sladký koláč (nazývaný ľudovo pascha) – inakší ako bežný chlieb cez rok. Tento zvyk je len vo východných cirkvách a západná cirkev to prebrala na zmiešanom území, aby ich ľudia neodchádzali do východných cirkvi. Preto v západných cirkvách posvätenie paschálnych pokrmov nemá žiadny historický, teologický a liturgický význam.

o. Lukáš

6.FARSKÉ OZNAMY

Dátum	Deň	Čas	Úmysel sv. liturgií	Poznámka
1.3.2013	PIA	17.00	* za ružencové spoločenstvo	VPD
2.3.2013	SO	7.00	+ za zomrelých z farnosti	3. zádušná sobota
3.3.2013	NE	7.30 10.30	* Emília s rod. * rod. Fešková: Jozef, Mária, Marta, Daniel, Ivana, Ľubica, Jozef *rod. Demčíková: Ján, Agnesa	Liturgia Bazila Veľkého
4.3.2013	PO	17.00	+ Anna a Ján Burákoví	
5.3.2013	UT	17.00	+ Oľga, Juraj Zahorjanoví	
6.3.2013	ST	17.00	* Jozef	VPD
7.3.2013	ŠT	17.00	+ Michal Choma	Panychída
8.3.2013	PIA	17.00	+ Bartolomej	VPD
9.3.2013	SO	7.00	+ zomrelých z farnosti	4. zádušná sobota
10.3.2013	NE	7.30 10.30	* Anna * veriaci farnosti	Zbierka na podporný fond
11.3.2013	PO	17.00	+ Viktor Lukačín	
12.3.2013	UT	17.00	+ Jozef Vasil'	Panychída
13.3.2013	ST	17.00	+ Henrich Pozdech	VPD
14.3.2013	ŠT	17.00	+ Mária Čandíková + Mária a Emil Schudichoví	Panychída
15.3.2013	PIA	17.00	+ Ladislav Buranovský	VPD

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!

16.3.2013	SO	7.00	* Mária Danková	Akatistová sobota
17.3.2013	NE	7.30 10.30	* Eva * veriaci farnosti	
18.3.2013	PO	17.00	+ Pavol Hrunený	
19.3.2013	UT	17.00	+ z rod. Szabovej: Mikuláš, Mária, Mária, Jozef, Bartolomej	Panychída
20.3.2013	ST	17.00	+ z rod. Kovačikovej : František, Michal, Rozália	VPD
21.3.2013	ŠT	17.00	+ František, Helena, Ján	
22.3.2013	PIA	7.30	+ Mária Mockovčiaková	Panychída
23.3.2013	SO	17.30	Vysluhovanie sviatosti zmierenia pred sviatkami Paschy.	Vzkriesenie spravodlivého Lazara
24.3.2013	NE	7.30 10.30	* veriaci farnosti * Štefan Kolesár (50 r.) * Júlia (80 r.)	Kvetná nedeľa
25.3.2013	PO	17.00	*veriaci farnosti	Prik. sviatok - Zvestovanie našej Presvätej Vládkyni, Bohor. Márii
26.3.2013	UT	17.00	+ Anna	VPD
27.3.2013	ST	17.00	+ Michal Ondek	VPD
28.3.2013	ŠT	17.00	+ Júlia Hudáková Večiereň s liturgiou sv. Bazila Veľkého + Veľkopiatočková utiereň so strast'ami Ježiša Krista	Veľký štvrtok
29.3.2013	PIA	8.00 15.00	Cárske časy Večiereň s uložením pláštenice do hrobu	Veľký piatok - Prikázaný sviatok
30.3.2013	SO	8.00 17.00	Jeruzalemská nadhrobná utiereň Večiereň s liturgiou sv. Bazila Veľkého	Veľká sobota
31.3.2013	NE	3.00 9.00 15.00	Utiereň Vzkriesenia Sv. liturgia a požehn. pokrmov Paschálna večiereň	Nedeľa Paschy

BLAHOŽELANIE K NARODENINÁM

- ❖ V marci 2013 sa **p. ŠTEFAN KOLESÁR** dožíva 50. rokov života. Pevné zdravie, veľa lásky, spokojnosť a pohodu, šťastný život bez starostí a vždy dobrú náladu praje rodina, priatelia a a veriaci farnosti.
- ❖ **24. marca 2013** sa **p. JÚLIA KOZENKOVÁ** dožíva krásneho životného jubilea. Veľa zdravia, šťastia, lásky, rodinnej pohody a Božieho požehnanja praje rodina, priatelia a veriaci farnosti.

ZBIERKY V MESIACI FEBRUÁR 2013

- V nedeľu **17. februára 2013** sa konala zbierka na misijnú činnosť a bola vo výške **106,00 Eur**.
- V nedeľu **24. februára 2013** bola zbierka na Charitu I. v sume **115,52 Eur (Čemerné 80,67 Eur a Vehec 34,85 Eur)**.

V mesiaci február 2013 darovali na časopis ZORNICA:

Bartolomej Majerčín	= 5,00	Viera Sisáková, Vehec	= 5,00
Mária Džurdženíková	= 5,00	Mária Holubová, Vehec	= 5,00
Mária Bilská	= 5,00	Anna Bindasová, Vehec	= 5,00
rodina Líšková	= 5,00		
rodina Chomjaková	= 5,00		
bohuznáma	= 5,00		
Mária Feníková	= 5,00		

Ďakujeme!

Pripravila: Stašková Anna, pokladníčka

O Z N A M

**hľadáme mladých ľudí - záujemcov
z našej farnosti
od 1.4.2013 na miesta:**

1. Administrátor web stránky farnosti – **www.grkatvt.sk**
2. Nástenkár – starostlivosť o presklenú **nástenku pred farou**.
3. Šéfredaktor farského časopisu ZORNICA – zostavovanie a tlač mesačníka.

Záujemcovia hláste sa čím skôr u o. Petra.

LITURGICKÝ PORIADOK – filiálka VECHEC PASCHA 2013

28. marec 2013 – Veľký štvrtok

17.00 hod. – Večiereň s liturgiou sv. Bazila Veľkého
po liturgii – Veľkopiatočková utiereň so strasťami Ježiša Krista

29. marec 2013 – Veľký piatok

17.00 hod. – Večiereň s uložením pláščence do hrobu

30. marec 2013 – Veľká sobota

17.00 hod. – Večiereň s liturgiou sv. Bazila Veľkého

31. marec 2013 – Nedel'a Paschy

Čas sa posúva o hodinu dopredu (z 2.00 hod. na 3.00 hod.)

7.00 hod. – Christos voskresel!

7.15 hod. – Svätá liturgia
po liturgii – Požehnanie pokrmov

1.apríl 2013 – Svetlý pondelok

9.00 hod. – Svätá liturgia
po liturgii – myrovanie + sprievod okolo chrámu + požehnanie žien

2.apríl 2013 – Svetlý utorok

18.00 hod. – Svätá liturgia

Adorácia Božieho hrobu

29.3.2013 – Veľký piatok - od 18.00 hod. do 21.00 hod.

30.3.2013 – Veľká sobota – od 8.00 hod. do 17.00 hod. (sv. liturgia)

LITURGICKÝ PORIADOK - ČEMERNÉ PASCHA 2013

23. marec 2013 (sobota) 17.30 hod. - Sviatosť zmierenia

28. marec 2013 – Veľký štvrtok

17.00 hod. – Večiereň s liturgiou sv. Bazila Veľkého
po liturgii – Veľkopiatočná utiereň so strastami Ježiša Krista

29. marec 2013 – Veľký piatok

8.00 hod. – Cárske časy
15.00 hod. – Večiereň s uložením pláščence do hrobu

30. marec 2013 – Veľká sobota

8.00 hod. – Jeruzalemská nadhrobná utiereň
17.00 hod. – Večiereň s liturgiou sv. Bazila Veľkého

31. marec 2013 – Nedeľa Paschy

Čas sa posúva o hodinu dopredu (z 2.00 hod. na 3.00 hod.)

3.00 hod. – Utiereň vzkriesenia
9.00 hod. – Svätá liturgia
po liturgii – Požehnanie pokrmov
15.00 hod. – Paschálna večiereň

1.apríl 2013 – Svetlý pondelok

10.00 hod. – Svätá liturgia
po liturgii – myrovanie + sprievod okolo chrámu + požehnanie žien
15.00 hod. – Paschálna večiereň

2.apríl 2013 – Svetlý utorok

17.30 hod. – Paschálna večiereň
18.00 hod. – Svätá liturgia

Adorácia Božieho hrobu – vid' zoznam rodín

Adorácia Božieho hrobu začne na Veľký piatok **po večerni od 17.00 hod. a bude trvať do 21 hod. na Veľkú sobotu.** Pred vzkriesením (Nedeľa Paschy) bude chrám otvorený od 2.30 hod. (nového času!).